

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-
2018

NVR ID
2044074

Bildande av naturreservatet Måkkaure i Jokkmokks kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Måkkaure.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 5).

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess urskogsartade, opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Hela området lämnas för fri utveckling. Det kan dock bli aktuellt att genomföra naturvårdsbränning i vissa delar.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken eller åtgärda vandringshinder.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

2 (9)

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-
2018

NVR ID
2044074

- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder ska dock släckas.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade skogen med dess rika biologiska mångfald och höga upplevelsevärden. Naturmiljöerna uppvisar en låg påverkansgrad och hyser ett stort värde för biologisk mångfald, framförallt för skogslevande arter knutna till sena successionsstadier.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden och upplevelsevärden förstörs.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Måkkaure
Kommun:	Jokkmokk
Lägesbeskrivning:	ca 20 km rakt norr om Vuollerim
Area:	127 ha
Berörda fastigheter:	Kuouka 14:1, Staten genom Naturvårdsverket (ny fastighetsbeteckning efter avslutad lantmäteriförrättning)
Sameby:	Udtja, Tuorpon, Jåhkågaska tjiellde, Sirges
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-
2018

NVR ID
2044074

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älg torn enligt A 12.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.
6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur-, eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växnäringsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älg torn.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädssäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB.
3. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas på fastmark och på väl tjälad våtmark. Särskild försiktighet ska iakttas så att skador på mark, vegetation och vattenmiljöer ej uppstår.

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-
2018

NVR ID
2044074

5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskylt som placeras på lämplig plats intill skogsbilvägen.
3. Uppsättning och underhåll av tillfällig informationsskylt i samband med skötselåtgärd.
4. Naturvårdsbränning i områden preciserade i Bilaga 3.
5. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
6. Utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis utrivning av damm, igenläggning av diken eller borttagande av vandringshinder.
7. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.
8. Tillgängliggörande av reservatet för besökare genom anläggande och underhåll av stigar och eldstäder.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Samla in vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Anlägga en eldstad i form av en stenring. Vid eldning får endast löst liggande kvistar och grenar eller egen medhavd ved användas.
9. Framföra motordrivna fordon.

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-
2018

NVR ID
2044074

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
3. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga leder användas. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.
4. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
5. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Redogörelse för ärendet

De höga naturvärdena inom naturreservatet Måkkaure uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar, och urskogsartade skogar oavsett markägare, som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005.

År 2008 genomförde Länsstyrelsen ytterligare en inventering i Måkkaure vilket resulterade i ett förslag om att skydda området som naturreservat. Markägare var då skogsbolaget SCA.

I propositionen Förändrat uppdrag för Sveaskog AB (2009/10:169) beslutade regeringen att 100 000 ha produktiv skogsmark skulle avstyckas från Sveaskogs markinnehav för att användas som ersättningsmark vid naturreservatsbildning. Under 2011 fördes markerna över till det nybildade bolaget Ersättningsmarker i Sverige AB (ESAB), som ägs av Naturvårdsverket.

Våren 2014 skrevs ett avtal om markbyte mellan ESAB och SCA. Måkkaure ingick bland de planerade naturreservat som genom detta avtal övergick från SCA till Naturvårdsverkets ägo.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökningar (SGU) och Försvarsmakten. Skogsstyrelsen har inte inkommit med något yttrande, SGU avstår att från att yttra sig i ärendet och Försvarsmakten har inget att erinra mot förslaget.

Jåhkågaska tjiellde sameby, Tuorpon sameby, Sirges sameby och Udtja sameby har förelagts att yttra sig över förslaget. Samtliga har tagit del av förslaget till beslut, endast Jåhkågaska tjiellde sameby har inkommit med ett yttrande. Samebyn har inget att erinra mot bildandet av Måkkaure.

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-
2018

NVR ID
2044074

Beslutet har föregåtts av samråd med Jokkmokks kommun, som anger att man i princip inte har något emot bildandet av naturreservatet. Däremot har kommunen invändningar mot Länstyrelsens hantering av ärendet, där man bland annat framför kritik mot att man endast gav en kortare förlängning av remisstiden när den ursprungliga remissen försvunnit i den kommunala hanteringen.

Samråd med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har genomförts som tillstyrker förslaget.

Länstyrelsens bedömning och motivering

Reservatet Måkkaure har flera värdefulla naturkvaliteter som tillsammans ger området ett högt bevarandevärde. Skogen har genomgående mycket höga naturvärden och kännetecknas av gammal och i stor utsträckning urskogsartad skog. Ställvis är skogen ovanligt storvuxen och kan betecknas som en *högbonitetskog* med höga naturvärden, en typ av naturskog som har ett särskilt bevarandevärde. Ett flertal rödlistade arter har sin hemvist i reservatet. Området är också mycket naturskönt med närhet till vatten överallt, vilket ger det höga upplevelsevärden. Reservatet ligger i en värdestrakt för tallskogar med höga naturvärden och söder om Måkkaure, på ömse sidor om Stora Luleälven finns ytterligare tre blivande naturreservat och flera biotopskydd. Måkkaure utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull naturskog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade, ostörda karaktär och höga upplevelsevärden förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljökvalitetsmål, bland annat *Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv*.

Länstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB. Området utgör riksintresse för Totalförsvaret. Länstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är förenligt med detta riksintresse.

Med anledning av Jokkmokks kommuns invändningar mot Länstyrelsens hantering av ärende skulle myndigheten vilja göra följande förtydliganden. Länstyrelsen skickade i början av april 2019 ut en lista till berörda kommuner över vilka reservatsbeslut som planeras under året. Listan är tänkt att underlätta kommunens planering och innehåller även en klassning av reservatsbesluten utifrån Länstyrelsens bedömning av vilken omfattning samråden behöver ha i de olika ärendena. Eftersom Måkkaure bedöms ha begränsad potential som besöksobjekt gjorde Länstyrelsen bedömningen att den

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-
2018

NVR ID
2044074

normala remisstiden på en månad var tillräcklig. I enlighet med gällande rutiner skickades sedan samrådshandlingarna till kommunen per mail den 4 april, med sista svarsdatum den 4 maj. Eftersom inget yttrande inkommit vid remisstidens slut, tog Länstyrelsen kontakt med kommunen och efterfrågade deras synpunkter. Det kom då till vår kännedom att kommunen inte registrerat de inskickade samrådshandlingarna. Länstyrelsen förlängde då svarstiden med 9 arbetsdagar från dagen då Länstyrelsen kontaktat kommunen och efterfrågat deras synpunkter, något kommunen inte motsatte sig.

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte.

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länstyrelsen bedömer att föreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Beskrivning av området

Area: 127 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 72 ha, varav produktiv skog ca 70 ha
Våtmark ca 22 ha
Sjöar och vattendrag ca 33 ha

Naturreservat Måkkaure är ett mindre dödisområde med branta moränbackar och åsar klädda med gammal naturskog som varvas med våtmarker och flera småsjöar av varierande storlek och form. Området ligger på platån ovanför Stora Luleälvens dalgång, ca 20 km rakt norr om Vuollerim. Närmaste by är Övre Kuouka, ca 5-6 km sydväst om Måkkaure.

Landskapet i reservatet är mycket omväxlande och består av en mosaik av moränbackar och sjöar av olika storlekar och form. Skogen runt sjöarna är gammal och skiftar hela tiden mellan tallbrännor, urskogsartad gammelgranskog och urskogsartad barrblandskog med mycket gamla tallar. Lövinslaget är inte anmärkningsvärt stort men gamla, frösådda vårtbjörkar från senaste branden finns spridda i hela området liksom gamla, senvuxna sälgar. På de friskare markerna är inslaget av bukettväxande glasbjörk allmän. Vegetationstypen är helt övervägande av frisk blåbärstyp, men mindre fläckar med lavristyp och sumpskog förekommer insprängt här och var.

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-
2018

NVR ID
2044074

Tallbrännorna är ca 150-200 år med inslag av ca 300-350-åriga tallöverståndare med brandljud. Det är sannolikt ca 200 år sedan den senaste branden i området, men hur den farit fram är svårt att avgöra. Troligen har branden berört de flesta delarna av reservatet men intensiteten har varit högst varierande. Ställvis är tallskogen klenvuxen och tät, s.k. stavkaraktär, och där sker en kontinuerlig självgallring av senvuxen tallved. I den södra delen av reservatet ingår några hektar arrondering som består av en nyare bränna som avverkats efter branden.

Skogarna idag har varierande mängder död ved. I tallskogen finns ofta spridda grova tallågor från för länge sedan vindfällda talljättar, men också en del lumpade stockar från dimensionsavverkningsepoken. Stående torrträd av tall, liksom gamla högstubbar förekommer också i hela området, men frekvensen är måttlig. I granskogen är mängden död ved däremot överlag god till riklig, vilket sannolikt förklaras av såväl brukningshistoriken som granarnas större känslighet för rötsvampar. Sammantaget är såväl mängden som kvalitén på den döda veden så pass hög att rödlistade vedsvampar påträffas i områdets alla delar.

Några enstaka 400-500-åriga tallar finns i området, men i stort saknas den generationen. Däremot finns stora mängder tallar och granar som är ca 250-350 år gamla. Skogen i området är tämligen produktiv och framförallt i granpartierna blir träden ofta rejält höga med tanke på läget norr om Polcirkeln och en höjd över havet som ligger mellan 375 och 400 m.ö.h. Lavskrikan påträffas i området och spår av tretåig hackspett förekommer spritt i området. Med största sannolikhet häckar båda arterna inom reservatet som är tillräckligt stort och håller de kvalitéter som krävs för dess arter.

I reservatet finns även limniska värden. Sjöarna som ingår i reservatet är klassade som värdefulla vatten, och i Trussabäcken, som har sin tillförsel av vatten från sjöarna i reservatet finns flera lokaler av flodpärlmussla registrerade. Den närmast kända lokalen ligger ca 1 km nedströms från sjön Måhkkávrrre som ingår i reservatet.

I den sydligaste delen, vid sjön Vuohpejávrrre, återfinns en gammal barktäkt i en av de gamla tallarna, som skvallrar om äldre samiskt nyttjande av området. Hela reservatet är mycket naturskönt med urskogsåsar som snirklar sig fram mellan de små sjöarna och bildar fina möjligheter för avkoppling och upplevelser.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) enligt Bilaga 4.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

9 (9)

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-
2018

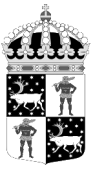
NVR ID
2044074

De som deltagit i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Björn O. Nilsson efter föredragning av naturskyddshandläggare Anna Jonsson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Frédéric Forsmark, chefen för naturskydds-enheten Per-Anders Jonsson samt länsassessor Linda Kero.

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Precisering av föreskrift B4
4. Hur man överklagar
5. Skötselplan

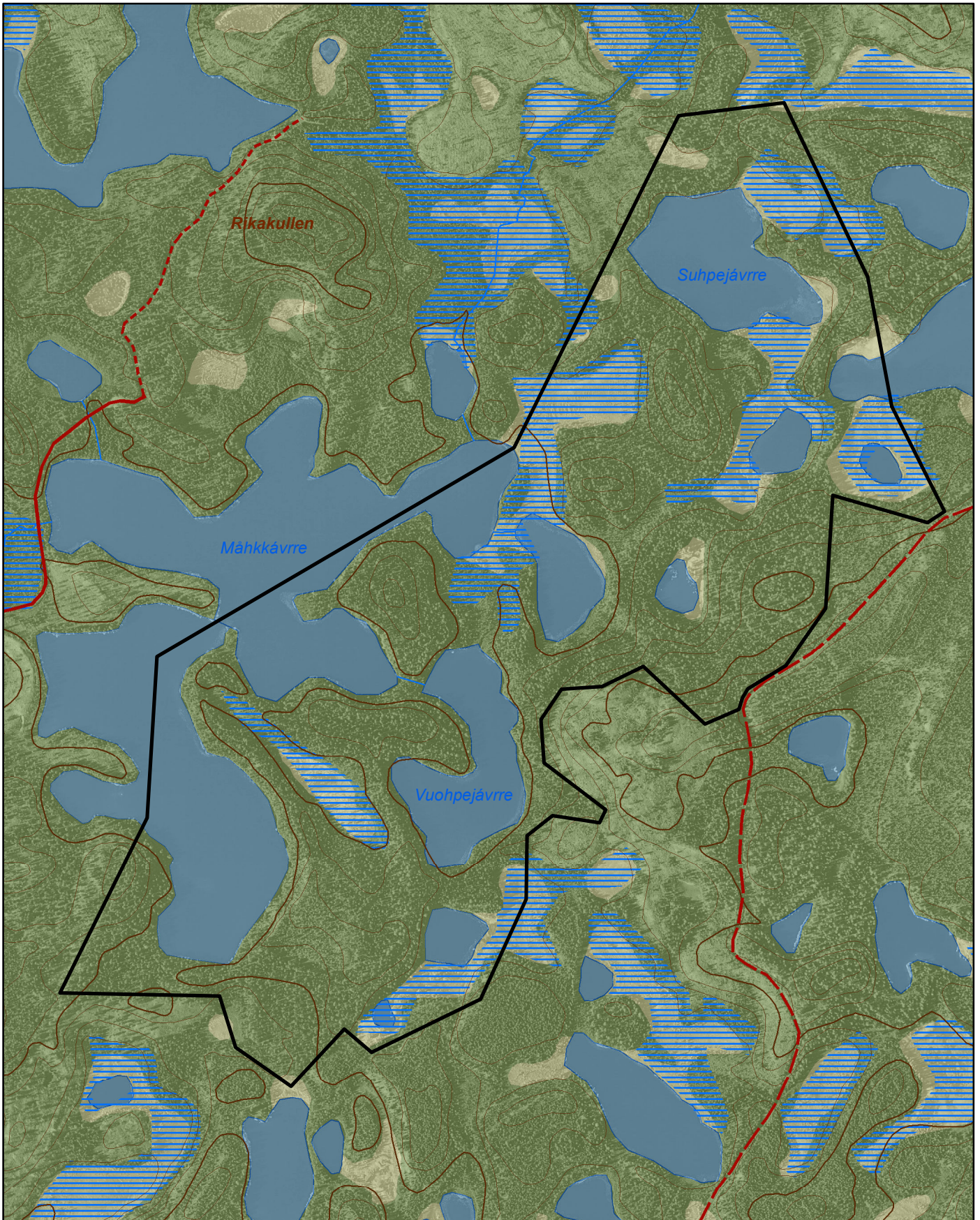

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreseptatet Måkkaure

Area ca 127 ha

Skala 1:10 000

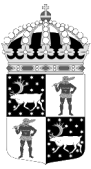

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreseptatet

0 0,25 0,5 1 Km

Naturreservatet Måkkaure

Jokkmokks kommun

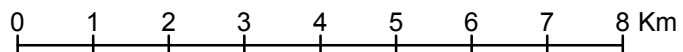
Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat

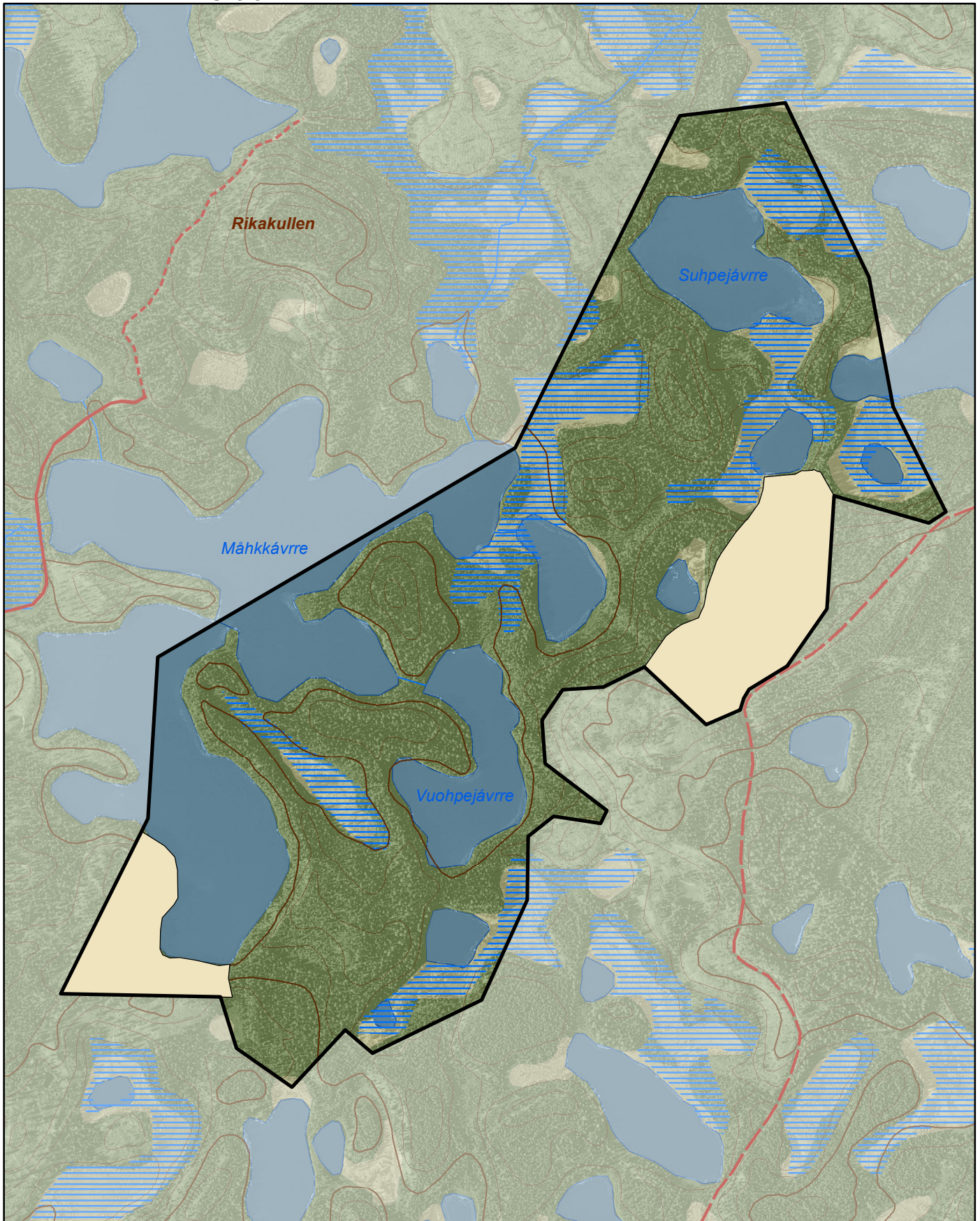
Naturreseptatet Måkkåure

Precisering av föreskrift B4

Områden där naturvårdande skötsel kan komma att ske

Skala 1:10 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

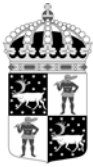

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreseptatet
- Områden som avses i föreskrift B4

0 125 250 500 m

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 4

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljö- och energidepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljö- och energidepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 010-225 50 00.